

Medietilsynet

post@medietilsynet.no

Oslo, 31. oktober 2025

NRK og mediemangfold

Det vises til Medietilsynets invitasjon til å komme med innspill til tilsynets arbeid og rapport om NRK og mediemangfold.

Norwaco er en paraplyorganisasjon som forvalter opphavsrettigheter og nærstående rettigheter til opphavsmenn, utøvende kunstnere og produsenter i audio- og audiovisuelle produksjoner. Vi inngår avtaler med brukere av TV-, film og musikkverk, krever inn vederlag for bruk, og fordeler dette vederlaget videre til rettighetshaverne via deres organisasjoner.

På de fleste områder innenfor vår virksomhet, samarbeider Norwaco med NRK - enten direkte eller via UBON (Union of Broadcasting Organizations in Norway). Dette gjelder eksempelvis på TV-distribusjonsområdet. Sammen med NRK og en rekke andre nordiske og europeiske allmennkringkastere (i UBON) lisensierer vi hele sendeflaten til public service-kanaler når disse formidles av kommersielle TV-distributører som Altibox, Telia, Telenor, Allente og RiksTV.

I tillegg har vi lisensiert NRKs egen bruk av institusjonens historiske programarkiv i en direkte avtale med NRK.

Sterk og pålitelig allmennkringkaster

I en verden der den uavhengige pressen og demokratiske prinsipper er truet, er det betryggende å ha en sterk og pålitelig allmennkringkaster. NRKs rolle i samfunnet er derfor viktigere enn noen gang. De bidrar sterkt til vår felles hukommelse gjennom tilgjengeliggjøring av sitt rikholdige arkiv, og har ressurser til å tilby mer mangfoldig innhold enn de kommersielle aktørene. Dette gir rom for den viktige bredden både i ytringer og kulturuttrykk som sikrer utviklingen av demokratiet vårt i årene fremover.

NRK er viktig for norsk kulturbransje

NRK er en viktig arbeids- og oppdragsgiver for de rettighetshaverne vi representerer. Gjennom sitt allmennkringkastingsoppdrag har de mulighet til å formidle kunst og kultur på en bredere måte enn kommersielle aktører. Ved å sette ut produksjoner til eksterne produsenter bidrar NRK også til å styrke den norske produksjonsbransjen og gi arbeidsplasser for manusforfattere, regissører, skuespillere og andre. Dette er viktig i en tid hvor globale aktører får stadig større innflytelse i det norske medielandskapet. Vi ønsker at NRK også i fremtiden skal bidra til det norske, uavhengige produksjonsmiljøet og være et forbilde når det gjelder kulturformidling.

Samtidig er vi opptatt av at dette må skje på rimelige vilkår for rettighetshaverne. Norwaco og Norwacos medlemsorganisasjoner erfarer at NRK bruker allmennkringkastingsoppdraget som et argument for å kreve frikjøp av opphavsrettigheter til evig tid for en engangssum til tross for at mange rettighetshavere ikke ønsker dette. Vi ønsker alle et sterkt NRK, men det må ikke – og behøver heller ikke – å skje på bekostning rettighetshaverne. NRK har oppnådd sin sterke posisjon i fruktbart samarbeid med rettighetshaverne og slik bør det fortsette, til det beste for alle parter.

Mediemangfold

I rundt 40 år har Norwaco og NRK i fellesskap klarert rettigheter til distribusjon på tredjeparters plattformer. De første tiårene knyttet dette seg til lineære tjenester, men utviklingen har lenge gått i retning av at publikum forventer å kunne se programmer når og hvor de vil, og fra hvilken enhet de selv ønsker. Dette er en utvikling hele bransjen må forholde seg til. NRK møter dette ved å prioritere NRK TV, og fremheve egen plattform. I en sterk konkurransesituasjon kan det være forståelig. Dette vil imidlertid på sikt kunne medføre en svakere situasjon for TV-distributørene som tilbyr innhold fra ulike kringkastere og strømmeaktører. Vi stiller derfor spørsmål ved om NRKs strategi med svært aktiv promotering av egen plattform, kan være negativt for mediemangfoldet. Vår oppfordring vil være å sikre at NRK også i fremtiden bidrar til at TV-distributøren kan tilby et attraktivt tilbud, både lineært og på forespørsel (strømming). Innholdsskaperne er en del av et kretsløp, hvor det at kunstnere får betalt for sine verk og prestasjoner, gir et direkte incentiv til nye frembringelser. I dag mangler denne delen av kretsløpet når det gjelder utnyttelsen av innhold i NRK TV hos kommersielle tredjeparter.

Deling av NRKs innhold

NRK deler nå mer materiale med andre redaktørstyrte medier, og vi mener at det også her er grunn til å gjøre oppmerksom på rettighetsproblematikken. Selv om NRK har produsert programmer selv, vil det ofte være opphavsrettigheter som ikke er klarert for slik tilleggsutnyttelse. Ved deling av materiale med andre medieaktører, er det derfor viktig at NRK informerer tydelig om at disse selv må klarere rettigheter til sin egen bruk.

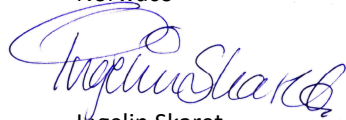
Formidlingsplikt

Formidlingsplikten av NRK sine TV-kanaler er viktigere enn noen gang. I den urolige tiden vi er inne i og med den ekstreme teknologiske utviklingen vi opplever, er det essensielt at NRK sine kanaler og nyhetssendinger kommer ut til folket på ulike måter og gjennom ulike plattformer. De kommersielle aktørene i bransjen blir sterkere og vi opplever flere fusjoner mellom aktørene, noe som påvirker hvordan TV-distributørene utvikler sitt TV-tilbud. Formidlingsplikten sikrer at kvalitetsinnhold fra NRK fortsatt når ut til hele befolkningen, også de som ikke følger den digitale utviklingen tett.

KI - Kunstig intelligens

Inntoget av KI i alle deler av samfunnet gir store muligheter og utfordringer. I kultursektoren er man bekymret for sikring av opphavsrettigheter, samtidig som man ønsker velkommen nye verktøy både for nyskapning og muligheten til å jobbe mer effektivt. På det audiovisuelle området har NRK en svært sentral rolle og kan bidra både med sikring av opphavsrettigheter, og utviklingen av nye verktøy innenfor lovlige rammer. Som representant for rettighetshavere på de audiovisuelle området setter vi vår lit til at NRK vil være sitt ansvar bevisst.

Med vennlig hilsen
Norwaco

Ingelin Skaret
Juridisk seniorrådgiver